

Dilsiz Ekonomi

Baştarafı 15. sayfada

EKO
EĞİTİM

Dr. Mustafa Aydın
BİL Öğretim Merkezi
Yönetim Kurulu Başkanı

Dilsiz Ekonomi

Ekonominin dili olur mu demeyin. Elbette olur. Ancak dilsiz ekonomi olmaz. Türk ekonomisini hep dilsiz bir insana benzetmişimdir. Sadece kendi iç piyasasında iletişim kurabilen dilsiz bir ekonomi. Kendi sınırları dışına çıktığında üçüncü bir şahsa ihtiyaç duyan, aracı kullanmak zorunda kalan bir ekonomi. Dilden makadamız tabii ki "YABANCI DİL".

Tanzimatla birlikte başlayan Avrupa kültürünün ithali beraberinde çok az da olsa yabancı dil öğretimini gündeme getirdi. Fakat niçin? Sayıları bir elin parmakları kadar az olan çilekeş edebiyatçı ve bilim adamlarını bir kenara bırakırsak, yabancı dil öğrenenlerin temel amacı salonlarda birbirlerine caka satmaktan ileri gitmedi. Tabii hal böyle olunca da bırakın yabancı dilin ekonomiyeye girmesini, mürebbiyeli evlerin dışına bile çıkabilecek gücü yoktu.

Öncülüğünü ecnebi ve azınlık okullarının yaptığı karınca yürüyüşü ile yol alan yabancı dil kervanı, zaman zaman çölde kaybolma ve susuzluktan yok olma tehlikesi ile karşılaşmışsa da geçtiği yerlerdeki vahalar ve kutup yıldızları sayesinde 20'nci yüzyılın başlarına ulaştı. İlimi sahadaki yenilikleri teknolojik gelişmeleri ekonomiye kazandırmak için hiç de sözü edilecek bir gayret gösterilmedi. Güzel ülkemizin elleri nasır bağlamış güzel insanların ürettikleri ekonomideki yerini almışsa da, ekonomimiz dilsiz ve konuşamaz durumda olduğu için kimin ne ihtiyacı olduğunu öğrenemedik, ne istediğimizi ve neyi kime kaç satışımızı diğer ülkelere anlatamadık.

21'inci yüzyıla gelindiğinde ülkelerin siyasi, askeri ve sosyal dengeleri ekonomileri üzerine oluşturulmaya, zengin halkın güçlü devleti, güçlü ordusu ve güçlü sosyal yapılarından söz edilmeye başlandı. Zengin devletin veya güçlü orduların fakir halkı görüşleri rağbet görmez oldu. Bunun sosyal sonucu olarak yaşam düzeyini yükseltmek için bireysel ekonomisini güçlendirmeye başlayan halk kesimleri, tabandan tavana hissedilir bir baskıyla ülke ekonomisini ciddi olarak zorladı. Pazar için iletişim, iletişim için diyalog, diyalog için de konuşmak gerekiyordu. Peki hangi dille? Hemen bir adım ötesindeki birinci kuşak diye isimlendirdiğimiz sınır komşularımızla bile konuşacak durumda değillerdi. Arapların bizi arkadan vurdukları, Yunanlıların ezeli düşmanımız oldukları, Bulgar'dan dost olmadığı Rus'un gözünün sürekli topraklarımızda olduğu, Acem de tarih boyunca iç istikrarımızı bozduğu için onlarla konuşmamız veya onların dillerini öğrenmemiz doğru olmazdı. Bunların yabancı dil

editim ve öğretimi ile ne ilgisi var demeyin! Var efendim, hiç olmaz mı? Biz diğer ülkelerin aksine eğitim ve öğretim kurumlarımızı bilime ve bilimselliğe değil de dış politikaya - o da yok ya - endeksledik de ondan. Peki bu konuda sürekli örnek almamız gerektiğini vurguladığımız ülkeler ne yaptı? Onlar "Dostlarımızla ilişki kurmak, ortak pazarlar, paktlar, işbirliği velhasıl birliktelikler kurmak için, düşmanlarımızın da ne yaptığını arkamızdan neler çevirdiğini öğrenmek için dillerini bilmek zorundayız" mantığıyla hareket ettiler. Ayırım gözetmeksizin ekonomik ilişkileri ön planda tutarak kendileri için öncelik arz eden ülkelere başlamak suretiyle gerekli tüm ülkelerin dillerini öğrendiler. Bırakın sözkonusu ülkenin dilini öğrenmeyi, aynı dili birden fazla ülke konuşuyorsa o ülkelerde konuşulan "ağız" ve "lehçeleri" de gözardı etmediler. ~~Üstüne~~ de, çeşidi ve ~~ne~~ ne olursa olsun ürettiklerine çok rahat pazarlar buldular. Ürünlerinin en iyilerini, birinci dünya ülkelerine, ikinci sınıf ürünlerini bizim gibi emeklemekte olanlara, geriye kalanları da üçüncü dünya ülkelerine pazarladılar. Peki biz ne yaptık? Kocaman bir hiç! Hiç şüphesiz bu hiçlerin içinde üretimde kalite bilincinin yerleşmeyişi kadar. Ekonominin dilsiz oluşu da önemli bir yer işgal etmektedir. Ürünlerimizin birçoğu, benzerleri arasında en iyilerinden olmakla beraber, kendini anlatacak, tanıtacak seviyede dili olmadığı için kendi iç pazanın dışına çıkamamıştır.

Dile getirdiğimiz bu tarihi süreçle karamsar bir tablo çiziyor görünsek de, toplum olarak gerçekleri gözardı etmenin hiç kimseye fayda sağlamayacağı bilincine eriştiğimizi ve önemli olanın bundan sonra yapılması gerekenler üzerinde kafa yorarak gerektiğini düşünüyoruz.

Seviyesi, yetkisi, makamı ne olursa olsun, ister ekonominin içinde, ister dışında olsun, tüm yetkili organları yapılan hataların terkinde ve yabancı dil eğitimi ve öğretimi noktasında bundan sonraki yazılarımızda ele alacağımız önerilerimize kulak vermeye davet ediyoruz.